

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Rei Christianae Apvd Iaponios Commentarivs

Trigault, Nicolas

Avgvstae Vindelicorvm, 1615

De Collegio & Seminario Arimensi. Capvt VIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68745](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68745)

mo igitur me ad defectionem deinde sollicitet, cum enim Baptismi salutarem aquam exciperem, Patri cuidam Nicolao, è societate I E S V sponendi, me nunquam à Christi fide recessurum: Hanc ergo promissionem nullo vnquam tempore violabo: vnum dumtaxat cupio dari mihi tempus, ante actæ vitæ crimina, apud vnū aliquem è socijs deponendi: rescivit de senis victoria votisque vnus è nostris sacerdotibus, ad eum accurrit, expiauit, animauit, & ad sanctè moriendum comparauit; quod ille intra paucos dies est felicissimè consecutus. Alia plura congererem, si annales, & non ex annalibus commentarium compingerem: sed hæc è pluribus quædam sint satis: ex vngue qui volet leonem metiatur.

De Collegio & Seminario Arimensi.

CAPVT VIII.

ARimensis ditionis caput, Arima, duas habet nostrorū sedes, Collegium & alumnorum Seminarium: In vtraque hoc triennio è nostris minimū duodecim; summū viginti vixerunt, ex quibus nunquam pauciores septem, nec plures tredecim fuere sacerdotes. In Collegio aut perpetuæ, aut temporariæ prælectiones

G

Etiones

ctiones habitæ: pueri primùm legere ac scribere Europæo ac Sinensi more docti. ad duas Latinæ linguæ scholas, Philosophicæ prælectiones Magistri vnus, opera explicata, tum ad Catechisticas institutiones materiæ Theologicæ alumnis ita proponebantur, vt breuis compendij annum esset curriculum, alterius anni exercitatio, sectas Iaponienses omnes confutatura tractabat. atque ita biennio Alumnica consequerentur, quæ ad nostra confirmanda, alienaque refellenda Catechistis essent satis. Accessit his ad deductam ex Europa sociorum Coloniam, de Patrio sermone prælectio, qua cum satis imbuti videntur, vt iam intelligere possint ac intelligi, in varias sedes distribuuntur, in quibus vsu, linguarum Magistro, poliuntur. Hæc tametsi satis essent ad distinctendos, quos numerauimus socios, quia tamen in huiusmodi expeditionibus oportet vnum instar esse multorum, in excolendis Neophytis, Alumnis educandis, Ethnicis imbuendis, sedulam omnes curam posuerunt, & quidem de Neophytis & Alumnis consueta coniectari, peculiaria scribi oportebit. de Ethnicis pauca sunt commemoranda, ditio enim hæc vniuersa Christi fidem amplexa, iam diu Patrios Deos ciurauit, aduenæ tamen semper aliqui, ex alijs Iaponiæ partibus, in hunc portum commeantes Christi sagena concluduntur.

tar, atque hæc ferè sunt totum, de quo agimus, triennium peruagata. Nunc quæ singulorum sunt annorum persequamur.

1609. Arimensis maximè Dynastæ Ioannis ac Neophytorum Nobiliorum liberalitate, Nosocomium Arimæ, nostrorum arbitrato recens institutum, ad Nangasaquiensis exemplar duplex; alterum viris curandis, alterum fæminis; & à proprio vnumquodque sodalitiò administratur. Ea res ad Christianæ charitatis commendationem valet quàm plurimum, & animos insigni beneficio delinitos Christianè demulcet. Eiusdem quoque Dynastæ munificentia, nostram horum temporum tenuitatem, ex onerariæ infortunio natam, sanè liberaliter subleuauit, forte vt iniuriam refarciret idem, qui damna procurarat.

Anni superioris annalibus cum gloriosi Michaelis ac Ioannis Neophytorum, cum filijs Petro ac Thoma, fidei triumpho scriberentur, dictum fuit Martyrum capita publicè, ad terrorem aut exemplum potiùs exposita, perpetuis custodibus ita fideliter asseruata, vt nulla Neophytorum industria subduci potuerint, hoc anno Neophytus ea fidenter captato tempore, subtraxit in hunc modum. anni redeuntis primordia,

G 2

mordia,

mordia, Iaponio more festiuè celebrantur, ab ea pompa mos est omnia remouere, quæ marorem, aut mortis recordationem publicè, vt arbitratur cæca gentilitas, in lætitia renouare posse aut gignere creduntur. Sacra igitur pignora è publico subducta spectaculo, in ædes quasdam tantisper dum festiui dies effluxerint, retruduntur, ea tametsi custodes publicè adhibitos habebant, maxima tamen vigilantia pars, ædium fidei credebatur: itaque securitas incuriam peperit. ea vsus fidens Deo ac martyrum suffragijs, pretiosa Martyrum capita, quàm occultissime subduxit, domi tantisper asseruans, dum liber & sine suspitione transitus è Fingo, in Arimensem agrum sese aperiret. ea igitur nemine hæctenus conscio, socijs Arimensibus tradidit reliquo corpori coniungenda. hic recens thesaurus, menti suggerit illam translationem, quæ anno insequenti instituta est.

1610. Nam cum in communi sociorum sepultura ita iacerent hæc, & superiorum martyrum Ioannis & Ioachimi cadauera, vt ea temporis obliuio, cæteris posset permiscere: visum est in recenti memoria seponere, & decentiorè in locum aggregare. Ossa itaque Ioannis & Ioachimi, item Michaelis, Ioannis ac Thomæ (nam Petri reliquiae alibi asseruantur) in ædem sacram nostræ societatis illata, Et in sacello quod est sub ara maxima, deposita conseruantur. Ac tametsi

hæc

hæc sacrorum pignorum translatio nocturnis horis facta sit, ne audientem è vicino Tyrannum Conzuiedono pompa concitaret, primarij tamen vrbs interfuere. supplicantium ordo à Patribus ac fratribus alumnisque institutus, panegyrica oratio de Martyrum laudibus habita virtutem cohonestauit, & ad imitandum incitauit.

Hæc Arimæ fere gesta, sed eorundem sociorum, extra Arimensem agrum excurrit industria, prius eam persequar, quæ primo huius triennij curriculo peculiaris est, posterius eam, quæ quotannis repetita, in singulis habet quod narretur.

Saxuma ditio est è potentissimis Iaponici Imperij Toparchijs, & primum tentata ab Euangelij præconibus, peculiariter à B. Francisco Xauerio, rei Christianæ inferendæ sedes. Eò missus est sacerdos vnus è nostris, prætextu salutandi Toparchæ (quod annis singulis fieri solet) sed reuera rei Christianæ eo in regno, contra impendentis procellæ impetus muniendæ. Vtrumque perfectum est, at quia nihil peculiare, persecutionis causas & ordinem persequamur. Huius regni Dynastæ, Iaponio nomine Yacata nominantur: qui nunc regnat, parentem habet & auum, etiamnum superstites, à quibus regni gubernacula de Iaponum more gubernanda suscepit. Is in Religionem nostram propen-

G 3 sior, è

fior, è D. Dominici familia, concionatores confidere, & annuam nostrorum excursionem patitur. Id secundum Deum res Christiana debebat nobilissimis aliquot Neophytis celebris illius Augustini quondam affectis, è quibus duo se supra cæteros extulerunt, Iacobus & Andreas. Et hic quidem equitandi, Iaponiorumque rituum aulicorum peritissimus, Yacata Dynastam veriusque rei disciplina imbuebat. hic erat huius regni status ante recentem tempestatem.

Cuius causas duas lego, communem alteram, alteramque priuatam. nam cum huius regni incolæ, supra Iaponios omnes, Ethnicis sint fabulis addicti, earumque inuentores sacrificulos cultu peculiari, ac veneratione prosequantur, facile illis fuit pro eo, quo in rem Christianam odio concitantur, nascentem in ortu suo Evangelij sementem præfocare. verebantur enim, quod in alijs regnis audiebant, ortam frugem, ac multitudinem diuulgatam non possent extirpare. Non nesciebant Andream Dynastæ moderatorem, discipulo suo Christianos ritus, vnâ cum reliquis disciplinis instillare, superstitiones illi multas suis consilijs eripere, & sensim simulacrorum inanitatem explicare; Cui malo suo vt irent obuium, Yacatas seniores, Parentem aumque periculi admonendos censuerunt, hi enim Patrijs commentis addictissimi, sacrificulorum mendacia pro oraculis habebant.

habebant. Asserebant igitur Saxumanum regnum hactenus Deorum benignitate conseruatum, in extremam labi velle perniciem, si aduersam Dijs patrijs legem, externosque ritus, vernaculis permiscerent. Et multa metuentibus ac molientibus, in manus lapsa recens occasio, eius quod meditabantur perficiendi, commodam præbuit facultatem.

Commendata ab Imperatore Cubo Saxumano Yacata vicinarum Insularum expugnatione, quam primo capite narrauimus, visa est non negligenda somniandi fingendique materia. Sacrificuli ergo aliquot, quibus sanctitatis opinio fraudis suspicionem deterferat, Yacatas seniores se ab Dijs indigetibus (Camis & Fotoques vocant) in somnis admonitos commenti sunt, si eam expeditionem Yacata Saxumani esse vellent fortunatam, vti ne externam in regnis suis legem esse paterentur. Hæc seniores pro oraculis exceperunt; Iunior etiam auctoritate maiorum permotus, & aduersæ fortunæ metu deterritus, in animum sibi induxit non negligendam esse tot capitum sententiam, nec fortunam suam in externæ legis fide reponendam.

Et quoniam Christianam Religionem placebat ita concutere, vt tamen eius ruinæ nihil ad Andream, quæ sibi retinere statuerat, pertineret, ab eo expugnando persecutionis primordia

inchoavit. Id varijs artibus facere contendit;
 maximè quas spes promissis illecta suggerebat.
 Verum hæc omnia ita respuebat Andreas, ut
 spem cælestium rerum, labilium vanitate non
 quassaret. frustra tentatum igitur tenacem pro-
 positi virum, alio ariete petit, vrget uti saltem
 filium à Christi religione desciscere permittat,
 eo consilio, ut detractas illi Religionis causa
 fortunas, in filium transferat, in cuius umbrâ
 delitescere & Saxumano in regno retineri sine
 maiorum suorum & sacrificulorum offensio-
 ne, bonis ad speciem dumtaxat exutus posset.
 sed neque hoc ab eo impetrauit, qui cum alios
 ipsumque Regem ad Christi sacra pelliceret,
 iniquum videbatur, id filio dissuadere, quod cæ-
 teris persuaderet. Ergo bis victor de seac filio,
 importuni sollicitatoris spem elusit, qui ne sic
 quidem Andreae pertæsus, silentium sibi impo-
 sterum de religionis rebus indixit. Non fuit An-
 drae leuius cum reliquis Yacatis, regnique pri-
 moribus de fidei causa certamen. Verum ubiq;
 victor de omnibus triumphavit, magnumque
 illo in regno constantis, ad cæteras animi dotes,
 viri nomen sibi comparavit. Etiam Andreas
 inuitis omnibus Christum profitebatur. Verum
 attentius secum ipse ratiocinatus quantum ipse
 filiusque inter continua prælia, suæ salutis di-
 scrimen incurrerent, cum interim Christi cos-
 lendi, tantâ, quantam vellet, non habiturus esse
 set, fa.

set, facultatem; maluit aliò concedere, vbi quod honoribus fortunisque detraxisset, id omne in libera pietatis exercitatione reponeret. Ergo spretis omnibus, è Saxumano regno egreditur, stupore omnibus relicto, quòd tali studio Christum coleret, vnde ei cæterarum rerum fastidium nasceretur.

Non in solo Andrea Saxumani Dynastæ artes eluduntur. Erat Jacobus Nobilis totâ Iaponiâ, militum Ducis filius, de quo sæpe in superiorum annorum monumentis agitur: hic toto Saxumano regno Neophytorum primorum princeps, cuius vniuersus militum comitatus Christianis æquè sacris erat initiatus; merebat enim sub Tacata Saxumano militibus centum octoginta, quam ad rem annuo censu copiosè donabatur. Eum Dynasta sibi adiungere ac retinere non minus quàm Andream cupiebat: non parentis solum Didaci memoria gratiosum, sed proprijs quoque facinoribus animoque Nobilem: Hunc igitur vt expugnaret, non praua solum consilia promissis ornauit, sed minis etiam ac mortis intentatione fundendique sanguinis tenore purpurauit: sæpe illi famem & suorum orbitatem, quos in intima nemora delegaturus erat, grauius exaggerabat, ac denique nihil importunus iuuenis, Dæmonis minister acerimus, reliquit intentatum. ad hanc Dynastæ acerbitatè, nescio an grauior erat, certe numerosior,

G 5 rosior,

rosior, arietantium eodem impetu amicorum
 multitudo, & aliàs vtilis, modò inutiles e-
 rant, & tristes amicitia: ætatis illi florem, for-
 tunarum copiam, spes futuras obtrudebant, nec
 illi in posterum ad procurandam salutem tem-
 pus, inclinata ætate, defuturum: interim veni-
 entes à prora ventos in puppim excipiens
 temporum iniquitatem sequeretur. Hæc illi
 pro sua cæcitate consilia in mediam lucem in-
 gerebant: verum Iacobus qui Christianæ reli-
 gionis lance omnia perpendebat accuratius,
 ita reiecit iniqua consilia, promissorum blan-
 ditias, spei vanitatem, metûs umbras, vt su-
 pera promissa, æternas spes, sempiternos me-
 tus, plus semper ponderis habere reperiret. Ita-
 que vno verbo ita respondit, se nulla rei cu-
 iuspiam acerbitate inducendum, vt salutem
 in Christiana lege compertam abijceret; & ac-
 ceptam à parentibus fidem perfidè proderet
 maximè quod ex morientis parentis volunta-
 re, iure iurando promiserit, se in ea victurum
 semper atque moriturum. Vbi igitur in lon-
 go certamine diu lusit operam Saxumanus, de
 eo quàm primum ablegando sententiam pro-
 nunciavit inuitus, senioribus Yacatis parenti
 & auo & importunis sacerdotibus obsecutus:
 Ergo proscribitur Saxumâ Iacobus vna cum
 plerisque familiaribus & asseclis, qui amicitia
 sanctè colentes, coegerunt eam pietati famulari
 venit

venit igitur Nangasaquium fortunis omnibus exutus, vt pauperem inter Neophytos vitam degeret, quoniam abiectus elegerat esse in domo Dei sui, magis quàm habitare in tabernaculis peccatorum. Horum Neophytorum nobile par, è Saxumana persecutione selegisse sit satis, tamen alij fuerint complures, quos exempli similitudo silentio inuoluit. Nec mitior fuit in Euangelij præcones, quàm fuerat in Neophytos: nam è D. Dominici ordine patres expulit, quos ibi sedem fixisse supra monui, & visitationem nostrorum, quæ per otium bimestris esse consueuerat, ac reliquam deinde, quâ potuit Christianæ legis memoriam è regnis suis abstulit: quanquam adhuc ibi stirpes latent suo aliquando tempore erupturæ, verum ad alteram excursionem tandem aliquando veniamus.

1609. Arimensi agro conterminum est regnum Fingo, Conzucedoni atrocissimi Tyranni sedes, qui se quidem aliquot Neophytorum sanguine fædauit, sed Ecclesiã consecrauit. missus est in eam sacerdos noster quàm occultissimè fieri potuit, à quo dies viginti in veri pastoris officijs continuo sunt labore collocati: nihil attinet penitentes numerare, cæteraque huiusmodi plurib⁹ verbis texere, hoc sit satis, nullum à similibus studijs spatium inane fuisse visitanti: ex ipso Tyranni conclau, mulieres aliquot

quot Christianæ solitudinis suæ claustra non sine vitæ periculo ingeniosè perruperunt, vt animorum discrimen expiatis criminibus euitarent. Idem fecerunt aliæ nonnullæ Ethnicorum dominorum famulæ, quas eadem leges, idem vigor intra solitudinem continebant: ad antelucana sacrificia, vigilatis sub joue frigido noctibus anhelabant, & longum absentis solarij desiderium, periculi memoriam adimebat. Verum ne totus sim in omnibus incerto ictu colaudandis, ex omni numero vnus mulierculæ feligam pietatem.

In arce ac familia Tyranni, vxori è multis vni Christiana pedissequa famulatur. Illius iam diu fides nota pietasque publica, varijs se certaminibus laceffendam dedit: Verum Diuina hactenus victrix, quo fidem ardore retinuit, pietatis exercitia conseruat. Ingeniosa illam necessitas docuit sacram imaginem ita semper habere presentem, vt tamen indignis aduersariorum oculis, qui eam laturo non essent, subducatur: nam papiraceis obducti parietes inuolucris (quæ sæpe lapones orandi causa concinnant) imaginem ita tegit, vt quoties remotis arbitris voluerit, eam possit aperire: & quoniam nulla illi, ad corporis flagellationes solitudo conceditur, ieiunia sibi frequentius indicit, & abiecta quæque ministeria, quibus eam conditio liberat, studiosè conquirat: atque ita securam in medio nationis

nis prauæ fidei gemmam asseruat, quam nec tot obices à seruanda pietate deterrent.

1610. Non hic solum annus nobili in afflictam Ecclesiam excursionem lætus fuit, insequentis quoque biennij communis fructus idem, aut potius maior fuisse perhibetur. illustriora nonnulla seligamus. In quodam pago ab Regia Cumamoto, leucis octo vnicus est Neophytus Antonius nomine, eius frater olim quidem renatus, se pro Ethnico gerebat: eius filiam quatuor non amplius mensium infantulam dæmon inuasit, ita certis eius rei signis, vt pertinacem quemlibet euicissent; nam id ætatulæ puellam audiebant omnes voces quasdam articulatè edentem, quas Iamboxij (sacrificulorum genus) in suis deprecationibus ac rituum formulis, dæmoni peculiariter honorato, pronuciare consueuerunt. his adductus Antonius nihil planè dubitauit, cuius id fraudibus eueniret, & ad parentes conuersus ait, nihil hoc aliud esse nisi vindicem Dei manum, quam ipsi deserta fide prouocassent. Verùm confidere se, si puellam Christianam fore uouerent, à se Dæmonem eietum iri. concepere votum parentes amore victi, & melioris remedij penuria persuasi, tum Antonius sacram cerei agni particulam, quam secum habebat, ex energumena collo suspendit: ipse quas nouerat precandi formulas, qua potest animi contentione recitare aggreditur:

Mir

Mira res! vix orationem Dominicam, & Angelicam salutationem bene recitarat, cum Daemon neque sacramentum, neque feruidas Neophyti preces diutius ferens, puellam dimittit, & mutum ætatis silentium, absentia signum in infantula reliquit. Obstupere spectatores, sed & ipse Neophytus vix sibi credebat tanta celeritate salutem puellæ, vi diuina restitutam.

Alio in pago Neophytus est nomine Matthias, magnæ virtutis vir, & alienæ salutis percupidus, quam in pastorum absentia, qua potest sedulitate, procurat: eo in pago pueros complures variolarum lues, & in ijs quadrimum Matthei filium corripuerat: pertinax malum eo puerulum adduxit, vt à Matre ac reliquis pro mortuo haberetur: solus Matthias in solo Deo spem reponens, & non in humanis remedijs in quibus ceteri confidebant, quoties puer animam agere videbatur, aqua cum lustrali aspergebat, & oratione prosequabatur, certus omnino, hoc præ ceteris, quæ adhiberi possent, præsentissimum esse medicamentum: Ethnicorum plurimi eum, quod solitas pro pueri salute profanorum recitatorum deprecationes negligeret, increpabant: Verum hæc Matthias consilia risu ac iocis accipiens assererat, puero salutem vi lustralis aquæ restituendam: ad extremum puer ad extrema deuenit: ad expirantem currere vicini, iamque omnibus cum expirasse credentibus:

ipsa pueri parens cæteri que domestici in lugu-
 bres planctus prorupere: aberat domo tum for-
 te Matthias, sed domestico eiulatu admonitus
 recurrit, aduertitq; humanam spem, nec salutis
 nec vitæ vllam superesse, & tamen nihil turba-
 tus, aut Deo diffidens, ex oratorio aquæ lustralis
 vasculum accipit, puerum nixus in genua con-
 spergit, & orationem de more, sed insolito ar-
 dore instituit, quem præsens necessitas accen-
 debat. audiuit Deus precantem, nam subito pu-
 er ad se redijt, vitæ que reddi visus est, ac deinde
 quotidianis incrementis, salutem sensim in tu-
 to collocauit. Id omnes pro euidenti prodigio
 habuere, quod planè constitisset, nihil ad vitam
 humanæ spei superfuisse. Simile in dissimili ge-
 nere fuit, quod sequitur: Maria Neophyti anti-
 quioris vxor, quæ insigni quoq; in Deū pietate,
 ac fide prædicatur; accidit autem vt vicina ædes
 cōflagrarent; incendij propinquitas, venti q; vis
 in ædes Mariæ ignium vortices afflabat, & arce-
 re volentes ab ædium culmine iam flammæ vi-
 ciniores arcuerant: ergo ex ædibus, quæ possunt,
 omnia extrahunt, de inhibendis iam ignibus
 desperantes: Maria nihil ægrius latura erat,
 quam si sibi Deiparæ effigies, quam habebat
 charissimam, in eo vel tumultu vel incendio
 periret: ergo certum hominem rogat, vti eam
 præ cetera supellectili in tuto locet: intrauit ille,
 nec effigiem solito in loco, nec vsquam alibi cō-
 spexit, idque Mariæ renunciat, eam ægrius
 quam

quam ædes ipsas amittenti: Verum quoniam delegerat virgo Deuotæ sibi mulieris ædes, ab ijs eripi sese non permisit: iam eo serpsent flammæ vt contiguas tecto arbores ambureret: domus erat straminea, nec tamen arsit, incendio se ipsum nulla ex causa sopiente. nulla res prodigio similior visa est; ideoque plurimorum sermonibus celebrata: imago ipsa sese quærenti videri potest subtraxisse. nam sopitis planè ignibus, solito loco reperta est magna Mariæ gratulatione, quæ eam in rebus amissis numerabat. cui dubium ergo videri debet, quin virgo suas ædes ab igne protexisset? In præsentis Fingensis agri visitatione, Dynastæ absentia caprata fuerat, vt minore periculo lustraretur; tanta tamen fuit Neophytorum, concurrentium imprudentius multitudo, vt res palam eruperit & ad redeuntis Tyranni aures deueniret (habet enim suos quælibet aula delatores) accusati nonnulli exilium ipsum in pœnam, qui mortem in præmium sperabant, pertulere; duo tresque, ita se gessere, vt annalium memoriam mereantur; sed Iaponensium Neophytorum generosus animus id præter cætera perfecit, vt alioqui admirabilia quotidiana frequentatione vilescant. Ergo ad insequentis anni visitationem exponendam paucula subiungamus.

1611. Militis inter plurimos Neophyti
constan-

constantia eò maior fuit, quò periculum propi-
 us aspexit; cui se volens exponebat, si tanta in
 Tyranno fuisset peruicacia, quanta fuit in Neo-
 phyto constantia. Is à proprio suæ cohortis du-
 ce, qui acer erat Christiani nominis, ad exem-
 plum Dynastæ, inimicus, importunè ad fædam
 à Christo defectionem sollicitabatur, eamque
 miris artibus procurarat, mortem etiam acerbis-
 simam intentando: nihil tamen aliud conse-
 quebatur, quàm, vt inuictus Christi pugil se ipso
 in dies fortior, ad eam mortem fortiter sube-
 undam compararetur: post multa vltro citro-
 que agitata, victus est Ethnicus constantiâ Neo-
 phyti, ferocia posita facultatem ei fecit in po-
 sterum pro arbitratu viuendi: quod hodie facit
 accuratè nullo renitente. Non impar fuit in con-
 iuge ipsius virtus: nam per eos dies, quibus ma-
 ritus in Christi causa decertabat, neglecta re fa-
 miliari, ad mortem pro fide subeundam sese
 continua oratione comparabat: cuius est hoc
 facinus domesticum quidem, sed admirabile.
 Tristis de absente filio nuncius aduenit; eum ex
 itinere cum Miaco rediret naufragio in Ximo
 perijsse; affecit vtrumque parentem ea res, vt
 par erat: tridui comploratio domi fuit; cum ec-
 ce tibi ex inopinatò filius è naufragio saluus &
 incolumis aduenit. Parens obuiam egressus, in
 filij (quem velut à morte rediuuium excipie-
 bat) amplexus ruit: mater verò conspecto filio

H

materno

materno amore superior in oratorium se reclinat, ubi gratias per otium de recepto filio, bonorum omnium largitori refert: tum ad filium egressa, naturæ amorique materno indulget, sibi ac filio salutem gratulata. Ea res à Neophytis excepta est insigni virtutis comprobatione, quam imitandum proponebat exemplum.

Incendium hoc quoque anno prodigiosè restinctum ita scribitur. Corripuerat ignis ædes quasdam Neophyti ædibus vicinas: is cum videret nullam sibi in humana ope spem esse reliquam; ad Diuinum confugit. Ergo Christi in Cruce pendentis effigiem domo eripit, eamque hastili prælongo infixam secum in ædium tectum quo conscenderat defert: ex eo illam ignibus opponit, magna fide, mira res! effigiem reueritus ignis, cursum auertit reflante repente vento, ædesque Neophyti cum spectantium stupore dimisit intactas. ipse deinde Neophytus recenti beneficio sua DEO dona est gratulatus. De Arimensi oppido satis: sedes nos vocant eidem collegio attributæ.

*De sedibus Arimensi Collegio
annexis.*

CAPVT IX.

Quo-